

BELEIDSINSTEELK ZORG EN WELZIJN IN ZUID-WEST-VLAANDEREN

Deze nota werd opgemaakt door het beleidsteam van W13, hierin bijgestaan door een aantal experts. Met deze nota willen we een aantal belangrijke uitdagingen voor Zuid-West-Vlaanderen binnen de domeinen zorg en welzijn duiden. Daarnaast hopen we dat deze nota inspiratie kan bieden bij het formuleren van een aantal belangrijke ambities voor de regio.

Vanuit W13 zijn we ervan overtuigd dat iedereen in de regio Zuid-West-Vlaanderen dezelfde kansen moet hebben op een menswaardig en kwaliteitsvol leven, de uitoefening van zijn grondrechten en de toegang tot het welzijns- en zorgaanbod. We hebben hierbij bijzondere aandacht voor de mensen in de meest kwetsbare situaties.

Vanuit die missie schuiven we 4 ambities naar voor :

- ❖ Er is een geïntegreerde en integrale aanpak van armoede in Zuid-West-Vlaanderen om een gelijke(re) toegang tot het maatschappelijk leven te garanderen voor iedereen.
- ❖ Er is een match tussen vraag en aanbod van werk, zodat er voor iedereen een passende tewerkstelling is in Zuid-West-Vlaanderen.
- ❖ Er is voor iedereen in Zuid-West-Vlaanderen een duurzame, betaalbare, kwaliteitsvolle en energiezuinige woning.
- ❖ Er is in Zuid-West-Vlaanderen een transparant en toegankelijk zorgcontinuüm dat een antwoord biedt op ieders zorgnood in de verschillende levensfasen.

Er is een geïntegreerde en integrale aanpak van armoede in Zuid-West-Vlaanderen om een gelijke(re) toegang tot het maatschappelijk leven te garanderen voor iedereen.

Niet elke persoon in armoede is gelijk in Zuid-West-Vlaanderen. Met respect voor de eigen lokale accenten willen we de **armoede** in de regio **verminderen** en de **armoedebestrijding** beter **stroomlijnen**. Door te leren van elkaar en in te zetten op wat echt werkt moet het armoedebeleid efficiënter en effectiever worden. We zijn er bovendien van overtuigd dat armoedebestrijding geen zaak van de welzijnsactoren alleen mag zijn.

Om deze ambitie te realiseren ontwikkelt W13 samen met de lokale besturen, experts en onderzoekers een globaal, **regionaal armoedepact** dat alle beleidsdomeinen omvat. We schuiven deze ambitie dan ook naar voor als globaal kader waarbinnen de concretisering van de andere ambities hun plaats krijgt.

Om armoede aan te pakken is er een integrale en structurele aanpak vereist, op **alle levensdomeinen** en in samenwerking met de andere bestuursniveaus en betrokken actoren. Lokale besturen hebben immers niet alle hefboomen in handen om armoede te bestrijden. Werken binnen een **partnerschap** is dan ook een noodzaak. W13 wil in de regio samen met de lokale besturen een **gemeenschappelijke, regionale visie** op armoedebestrijding ontwikkelen en **lokale besturen** motiveren om een duidelijke **regierol** op te nemen.

Armoede is een complex gegeven. Het is cruciaal dat er in de regio wordt gestreefd naar een samenwerkingsverband dat vanuit een gemeenschappelijke doelstelling en gedeelde werkingsprincipes voor alle inwoners in een kwetsbare situatie ondersteuning realiseert. We zetten in op een **integrale, toegankelijke en ontschotter zorg en hulpverlening**, die mensen ondersteunt om tot hun recht te komen.

We moeten **evidence-based** werken en streven naar duidelijk **meetbare resultaten**. Omwille van de complexiteit is het ook cruciaal om samen met de deelgenoten duidelijke keuzes te maken en met W13 in te zetten op concrete acties die een duidelijk **verschil maken op het terrein**. Hierbij zijn het formuleren van concrete en meetbare acties, de maximale participatie van mensen in armoede, de aanwezigheid van een armoedetoets en het voorzien van de nodige budgetten cruciaal. Met betrekking tot dit laatste willen we het idee van een **globaal armoedebudget** lanceren : een bepaald percentage van het budget voor elk beleidsdomein wordt gevrijwaard om binnen dat domein in te zetten op concrete acties voor armoedebestrijding.

Armoede is niet altijd zichtbaar, integendeel. We moeten dan ook actief op zoek naar de mensen achter de cijfers en **outreaching** werken. Het clichébeeld dat leeft in de maatschappij over armoede klopt niet, ook heel wat werkende en oudere mensen leven in armoede. We moeten onze focus dan ook breed houden. Door in te zetten op de ontwikkeling van een **geïntegreerd breed onthaal** in de regio kunnen we een grote groep mensen bereiken, die nu door de mazen van het net dreigen te vallen. De **toegang** tot het aanbod moet **eenvoudiger**. Belangrijk is dat we daarna niet stoppen bij de onthaalfunctie, maar samen met alle betrokkenen een **langdurig traject** uitstippelen.

Binnen de globale en integrale aanpak van armoede, schenken we bijzondere aandacht aan **kinderarmoede**. Vanuit snelle of vroege detectie streven we ernaar om kinderen zo snel mogelijk betere perspectieven te bieden en de vicieuze cirkel te doorbreken. W13 wil hierin, samen met de lokale besturen, diverse sociale-culturele en onderwijsinstanties onderzoeken welke praktijken er bestaan en best practices uitrollen naar de hele regio (schaalvergroting en continuering van projecten zoals bijvoorbeeld brugfiguren), het effect hiervan meten en ervaringen en kennis uitwisselen.

Er is een match tussen vraag en aanbod van werk, zodat er voor iedereen een passende tewerkstelling is in Zuid-West-Vlaanderen

Werk is cruciaal om toegang te krijgen tot de huidige maatschappij en is een belangrijk middel tot individuele zelfontplooiing. We willen dan ook dat iedereen in de regio **dezelfde kansen** krijgt tot de meest gepaste vorm van arbeid en de **drempels** hiervoor **wegwerken**.

W13 wil samen met de lokale besturen de regierol opnemen en werken aan **een geïntegreerd traject** op maat voor elke werkzoekende. Een traject op maat betekent dat het aansluit bij de verwachtingen en mogelijkheden van werkzoekenden/niet-actieven en dat het hen sterker maakt om zo zelfstandig mogelijk hun plaats in de samenleving op te nemen.

W13 wil de **samenwerking** tussen de diensten en dienstverleners verder uitbouwen en experimenteren met integrale begeleidingstrajecten. Succesvolle piloottrajecten en –ervaringen kunnen door W13 worden uitgerold op regionaal niveau.

Er is ook nood aan een **gedeeld, uitgebreid en werkbaar instrumentarium**. Hierbij is er aandacht voor een gevarieerd aanbod van werkplekken, een diversiteit aan jobs, een variatie aan werkervarings- en stagekansen, een passend aanbod aan aangepaste tewerkstelling, ondersteunende lerende netwerken, gedeelde procedures, draaiboeken, opleidingen, screeningtools,... W13 ontwikkelt deze instrumenten samen met een breed netwerk en vanuit een sterke samenwerking tussen regionale partners (VDAB, sociale economie, lokale besturen, bedrijven, ...). W13 analyseert daarnaast de regio, zoekt naar blinde vlekken, signaleert, kan benchmarken en treedt waar nodig op als uitvoerder.

Dat werkzoekenden niet altijd de weg naar de arbeidsmarkt vinden is soms ook een resultaat van één of meerdere drempels. Denk maar aan een mobiliteitsprobleem, geen kinderopvang, een taalproblematiek,... Een **regionale aanpak om drempels weg te werken** is vereist. W13 treedt hier op als onderzoeker, als expert welzijn en noodzakelijke partner wat betreft de doelgroep in een kwetsbare situatie en geeft vanuit die rol advies aan regionale partners en de lokale besturen.

Om een passende tewerkstelling te garanderen is er ook een goed samenspel en **afstemming** tussen vorming en **onderwijs** (levenslang leren) en de **arbeidsmarkt** nodig. Meer nog dan het voorkomen van ongekwalificeerde uitstroom moet het de bedoeling zijn jongeren te laten uitstromen met de juiste kwalificaties. Kwalificaties die ze kunnen vervolmaken in bedrijven en bij werkgevers die ruimte bieden om talenten te laten rijpen en ontplooiën op werk(ervarings)vloeren. Aansluitend wordt blijvend aandacht geschonken aan kansen voor her- en bijscholing zodat elkeen de kans krijgt zich verder te blijven ontwikkelen.

W13 zet verder in op een **doordacht vrijwilligersbeleid**. Vrijwilligerswerk heeft niet alleen een maatschappelijke meerwaarde, maar is net als werk ook een manier voor individuele zelfontplooiing. De vermaatschappelijking van de zorg, het activeringsbeleid van de hogere overheid ('het verplicht vrijwilligen'), het inschakelen van vrijwilligers in een kwetsbare situatie, het groeiend aantal buddyprojecten, de wijzigingen in de vrijwilligersvergoeding, de integratie van gemeente en ocmw, de opkomst van burgerinitiatieven, de 'nieuwe' vrijwilliger, ... stelt het vrijwilligerswerk voor heel wat uitdagingen. Naar aanleiding hiervan willen we inzetten op een goed lokaal en toegankelijk vrijwilligersbeleid zodat elke burger kan participeren. Binnen dit vrijwilligersbeleid is er aandacht voor een brede rekrutering, een warm onthaal, transparante informatie, individuele begeleiding en permanente waardering van de vrijwilliger, een duidelijk en ondersteunend kader waarbij de beroepskracht bij voorkeur overkoepelend kan werken.

Er is voor iedereen in Zuid-West-Vlaanderen een duurzame, betaalbare, kwaliteitsvolle en energiezuinige woning

Specifiek voor doelgroepen met een laag inkomen is toegang tot een betaalbare woning al een eerste uitdagende stap, laat staan een kwaliteitsvolle, duurzame en energiezuinige woning. Ook in Zuid-West-Vlaanderen is deze uitdaging zeer groot, denken we maar aan de lange wachtlijsten voor een sociale woning, de krapte op de huurmarkt,...

De voorbije 2 jaar heeft W13 reeds bewezen dat een **sterk partnerschap** én een **regionale solidariteit** in functie van een toegankelijke woonmarkt voor doelgroepen in een kwetsbare situatie concrete en tastbare oplossingen biedt. De komende jaren heeft W13 de ambitie om met een nog ruimer en versterkt partnerschap (lokale besturen, en brede welzijnsveld, sociale en private verhuurders) gezamenlijk in te zetten op **duurzame huisvesting** voor deze doelgroep.

We willen onze voortrekkersrol in Vlaanderen rond deze thematiek verder zetten en hierbij maximaal inzetten op **preventie van uithuiszetting** door de huurder én verhuurder te ontzorgen vanuit een afgestemd ondersteuningsaanbod. W13 wil ook een versterking van de regionale aanpak van **tijdelijke oplossingen voor acute woonnoden** met zorg aan huis. W13 wil de komende jaren ook zoeken naar nieuwe partnerschappen om **nieuwe duurzame woonvormen** te realiseren. Deze woningen zijn betaalbaar voor de doelgroep in een kwetsbare situatie én dit in combinatie met gepaste ondersteuning aan huis.

W13 wil verder vanuit een **bovenlokaal netwerk rond wonen en thuisloosheid** nog meer impact verwezenlijken in functie van de aanpak van woonproblematieken aan de onderkant van de woonmarkt. Interdisciplinaire teams vormen, het verbinden van de noodzakelijke schakels van (tijdelijk) wonen en begeleiding én het afstemmen van verschillende acties rond de thematiek zijn hierin essentiële aspecten om het verschil te maken en structureel aan de slag te gaan.

Naast betaalbare en duurzame woningen wil W13 pionier zijn in het realiseren van **projecten in functie van kwaliteit en energiezuinigheid**. Binnen de werking van het **Energiehuis 2.0** zetten we maximaal in op een **outreachinge aanpak** zodat ook de inwoners in een kwetsbare situatie bereikt worden. We ondersteunen deze inwoners door de ontwikkeling van **innovatieve financieringsvormen**.

W13 coördineert het **breed partnerschap** van organisaties die hier onder de vlag van het Energiehuis 2.0 samenwerk van maken. Door de inzet van een **digitale tool, éénduidige communicatie en coördinatie** willen we de inspanningen van de vele partners effectiever maken.

Er is in Zuid-West-Vlaanderen een transparant en toegankelijk zorgcontinuüm dat een antwoord biedt op ieders zorgnood in de verschillende levensfasen

Iedere inwoner heeft recht op een **toegankelijke en nabije zorg**, een dienstverlening **op maat** en aangepast aan zijn of haar (zorg)noden. Om dit te realiseren is een stevig lokaal en regionaal netwerk nodig en is het van groot belang dat welzijn en zorg zich gaan organiseren op maat van de inwoners. Dit **interdisciplinair netwerk** dient om snel en gecoördineerd zorg en ondersteuning aan te bieden - onder regie van de cliënt - en om op wijkniveau buurtgerichte zorg te organiseren. W13 is het platform waarin nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan zoals bijvoorbeeld recent de geïntegreerde zorg binnen jeugdhulp (Konekti) en “Kracht.wonen” binnen wonen en thuisloosheid. W13 wil verder investeren in dergelijke innoverende, regionale samenwerkingsvormen tussen welzijns- en zorgactoren met als doel **geïntegreerde zorg** te realiseren. Er gaat hierbij specifieke aandacht uit naar de **lokale en wijkgerichte context** en naar de organisatie van **proeftuinen**.

Specifiek rond de werking van publieke zorgactoren

In Zuid-West-Vlaanderen zijn heel wat lokale besturen actief als actor in de zorg. Daarnaast zien we dat de lokale besturen steeds meer worden versterkt in hun regierol op het vlak van welzijns-en zorgbeleid, zoals geëxpliciteerd in het decreet lokaal sociaal beleid. Al te vaak wordt dit gezien als tegenstrijdig aan de actorrol die men opneemt. We zijn er echter van overtuigd dat dit een valse tegenstelling is.

Willen de lokale besturen hun **regierol** ten volle kunnen opnemen en de beste zorg voor hun inwoners garanderen dan is een **optreden als actor** niet alleen wenselijk, maar soms zelfs noodzakelijk. Publieke zorgactoren dienen actief te zijn op het publieke terrein niet in het minst omdat ze marktaanvullend, prijsregulerend zijn en een pluralistisch aanbod garanderen. Het is bovendien een goede manier om een **regionaal zorgcontinuüm** te realiseren waardoor we de gepaste zorg voor alle inwoners kunnen garanderen. Door de expertise die we daar opbouwen kunnen we de vinger aan de pols houden.

Door structureel regionaal samen te werken, bijvoorbeeld binnen een **regionaal zorgnetwerk**, worden we een sterkere gesprekspartner voor de andere spelers op de markt en kunnen we samen met die andere aanbieders maximaal inspelen op de zorgbehoeften van onze inwoners. Bovendien kunnen we door samenwerking in een netwerkorganisatie beter afstemmen op het vlak van specialisaties en zo het aanbod voor de eigen inwoners verbreden en verdiepen. W13 faciliteert dit regionaal zorgnetwerk waarbinnen de publieke zorgactoren zelf aangeven waar samenwerking voor henzelf opportuun is. De rol van W13 gaat van het organiseren van **groepsaankopen**, het faciliteren van **lerende netwerken** tot de begeleiding van en incubator zijn voor **structurelere samenwerking** tussen één of meerdere partners.

W13 als motor voor een regionaal zorg- en welzijnsbeleid

W13 ontwikkelde zich de afgelopen jaren tot een onmisbare motor voor een regionaal zorg- en welzijnsbeleid in Zuid-West-Vlaanderen. Vanuit de overtuiging dat elke inwoner in de regio recht heeft op een gelijke(re) toegang tot het maatschappelijk leven, zet W13 in op **concrete projecten en realisaties die een verschil maken op het terrein**.

Door het vooropstellen van het waarom is de rol van W13 in die verschillende concrete projecten van ondergeschikt belang. W13 neemt de rol op van regisseur voor de uitbouw van een bovenlokaal beleid, maar kan evengoed zelf het heft in handen nemen en als actor optreden. W13 moet zich in de toekomst nog meer ontwikkelen als een hybride organisatie die de rol opneemt die in het belang is van de zorg voor en het welzijn van de inwoners van Zuid-West-Vlaanderen. Steeds ook vertrekkend vanuit de lokale besturen zelf.

W13 =

- ✓ open huis dat dienst doet als platform voor multidisciplinaire samenwerking
- ✓ backoffice voor lokale besturen (gemeentes, OCMW's en zorgbedrijven) op het vlak van zorg en welzijn
- ✓ regisseur op regionale schaal
- ✓ actor daar waar het zinvol is (nabijheid!)
- ✓ incubator
- ✓ innovator – inspelen op opportuniteiten
- ✓ gesprekspartner voor Vlaanderen

Bovenstaande ambities willen we dan ook graag concretiseren, samen met onze deelgenoten en andere regionale partners **vanuit de rol die op dat moment het meeste resultaat oplevert**. We zoeken hier maximaal naar de verbinding met **Vlaamse beleidskaders** zoals het geïntegreerd breed onthaal, de werking van de eerstelijnszones, de focus op doorstroom,... en afstemming met **regionale partners**.